

**Wymagania edukacyjne z podstaw przedsiębiorczości w klasie drugiej Technikum Nr 4: Krok w przedsiębiorczość;
mgr inż. Lucyna Szlechta, mgr Renata Michalska**

Poziom wymagań / Stopnie szkolne						
Nr lekcji	Temat lekcji	konieczny [1]	podstawowy [1 + 2]	rozszerzający [1 + 2 + 3]	dopelniający [1 + 2 + 3 + 4]	wykraczający poza treści wymagań podstawy programowej
		dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
I. PODATKI I UBEZPIECZENIA						
1.	Lekcja organizacyjna					
2.	Podatki	<ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcie „podatek” wyjaśnia znaczenie terminów: „zdolność prawna”, „osobowość prawna”, „podatnik”, „obowiązek podatkowy”, „przedmiot opodatkowania”, „stawka podatkowa”, „podstawa opodatkowania” 	<ul style="list-style-type: none"> argumentuje konieczność płacenia podatków wymienia i charakteryzuje funkcje podatków identyfikuje rodzaje podatków wg różnych kryteriów 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia i omawia rodzaje podatków charakteryzuje podatki progresywne, proporcjonalne i regresywne 	<ul style="list-style-type: none"> omawia klasyczne zasady podatkowe A. Smitha ocenia system podatkowy w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia argumenty za i przeciw wprowadzeniu podatku liniowego porównuje stopień obciążenia podatkami obywatela w różnych krajach
3.	Roczne rozliczenie podatku dochodowego	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie terminów: „obowiązek podatkowy”, „dochód”, „przychód”, „koszty uzyskania przychodu”, „kwota wolna od podatku”, „ulga podatkowa”, „zaliczka na podatek dochodowy”, „płatnik podatku” 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia ulgi podatkowe obowiązujące w Polsce wymienia rodzaje formularzy podatkowych 	<ul style="list-style-type: none"> omawia sposoby obliczania podatku wg różnych stawek podatkowych omawia zasady wspólnego opodatkowania 	<ul style="list-style-type: none"> dobiera odpowiedni formularz podatkowy do źródeł przychodu oraz sposobu jego opodatkowania 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje strukturę dochodów podatników PIT w Polsce i jej zmiany w określonych latach
4.	Jak wypełnić roczne zeznanie podatkowe?	<ul style="list-style-type: none"> wymienia sposoby złożenia zeznania podatkowego 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie terminu „Urządowe Poświadczenie Odbioru” (UPO) 	<ul style="list-style-type: none"> omawia zasady wspólnego opodatkowania 	<ul style="list-style-type: none"> wypełnia roczne zeznanie podatkowe na podstawie przykładowych danych 	
5.	Podatek VAT	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie terminu podatek od towarów i usług 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje cechy podatku VAT 	<ul style="list-style-type: none"> omawia etapy naliczania i rozliczania podatku VAT w poszczególnych fazach produkcji i sprzedaży towaru 	<ul style="list-style-type: none"> omawia rolę podatku VAT w polskim systemie podatkowym 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie terminu „Dzień Wolności Podatkowej”

6.	Ubezpieczenia	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym jest ubezpieczenie • wyjaśnia znaczenie terminów: „ubezpieczyciel”, „ubezpieczający”, „ubezpieczony”, „system zabezpieczenia społecznego”, „ubezpieczenia publiczne”, „ubezpieczenia prywatne”, „polisa ubezpieczeniowa”, „karencja” 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia podstawowe obowiązki ubezpieczonego i ubezpieczyciela • wymienia filary systemu emerytalnego w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia i charakteryzuje rodzaje ubezpieczeń wg różnych kryteriów (przedmiotu ubezpieczenia, stopnia swobody w zakresie nawiązania stosunku ubezpieczenia) • charakteryzuje poszczególne filary systemu emerytalnego w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje związek pomiędzy swoją przyszłą aktywnością zawodową a wysokością emerytury • wyjaśnia, jaką rolę w gospodarce odgrywają fundusze emerytalne • omawia rolę Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego w polskim systemie ubezpieczeń 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje różnice między redystrybutywnym a kapitałowym modelem ubezpieczeń społecznych
----	---------------	--	---	---	---	--

7. Sprawdzian wiadomości z działu *Podatki i ubezpieczenia*

II. PRZEDSIĘBIORSTWO

8.	Cele i rodzaje działalności gospodarczej	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia i charakteryzuje ekonomiczne cele gospodarowania • wymienia i charakteryzuje społeczne cele gospodarowania 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia i omawia czynniki produkcji • wymienia i charakteryzuje rodzaje działalności gospodarczej 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady działań zgodnych z koncepcją społecznej odpowiedzialności biznesu 	<ul style="list-style-type: none"> • określa rodzaj działalności gospodarczej wg PKD 2007 	
9.	Klasyfikacja przedsiębiorstw	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, kim jest przedsiębiorca • wyjaśnia znaczenie terminów: „zdolność prawna”, „osobowość prawna” 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia klasyfikację wielkościową przedsiębiorstw 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia formy organizacyjno-prawne przedsiębiorstw 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia znaczenie mikroprzedsiębiorstw w polskim systemie gospodarki 	<ul style="list-style-type: none"> • określa rolę przedsiębiorstw z sektora MŚP w funkcjonowaniu polskiej gospodarki
10.	Rodzaje spółek w Polsce	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia formy własności przedsiębiorstw 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje formy własności przedsiębiorstw 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje formy organizacyjno-prawne przedsiębiorstw 	<ul style="list-style-type: none"> • klasyfikuje rodzaje spółek 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia i charakteryzuje formy związków spółek (korporacje, monopole, holdingi, koncerny)
11.	Zakładanie firmy	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcia „makrootoczenie przedsiębiorstwa”, „mikrootoczenie przedsiębiorstwa” 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia i charakteryzuje etapy zakładania własnej działalności gospodarczej • wskazuje najczęstsze przyczyny niepowodzeń przedsiębiorstwa 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia i omawia czynniki warunkujące sprawne funkcjonowanie przedsiębiorstwa 	<ul style="list-style-type: none"> • dostosowuje formę organizacyjno-prawną do profilu działalności przedsiębiorstwa 	<ul style="list-style-type: none"> • wypełnia zintegrowany wniosek CEIDG-1

12.	Biznesplan	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym jest biznesplan • wymienia i omawia zasady sporządzania biznesplanu • wyjaśnia pojęcia: „analiza rynku”, „rynek potencjalny” 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia i charakteryzuje elementy biznesplanu 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia przydatność sporządzania biznesplanu niezależnie od etapów rozwoju przedsiębiorstwa • wyjaśnia, na czym polega analiza strategiczna SWOT 	<ul style="list-style-type: none"> • sporządza projekt własnego przedsiębiorstwa oparty na biznesplanie 	
13.	Zarządzanie przedsiębiorstwem	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje terminy: „styl kierowania”, „motywowanie”, „efekt synergii” • wymienia i omawia zasady pracy zespołowej 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia i omawia zasady organizacji pracy w firmie • wymienia cechy dobrego kierownika (lidera zespołu) 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia i charakteryzuje elementy procesu zarządzania oraz jego przebieg • wymienia różne style zarządzania i wyjaśnia, na czym one polegają • wymienia i omawia cechy dobrego wykonawcy 	<ul style="list-style-type: none"> • dowodzi skuteczności łączenia różnych sposobów motywowania podwładnych 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia zastosowanie różnych stylów kierowania w zależności od rodzaju przedsiębiorstwa i przedmiotu działalności
14.	Sprawozdania finansowe przedsiębiorstwa	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcia: „majątek trwały”, „majątek obrotowy”, „aktywa przedsiębiorstwa”, „pasywa przedsiębiorstwa”, „bilans”, „amortyzacja”, „rachunek zysków i strat”, „próg rentowności”, „koszt całkowity”, „całkowity koszt jednostkowy” • 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia i charakteryzuje podstawowe składniki bilansu 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady kosztów stałych oraz zmiennych przedsiębiorstwa 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje przykładowy wynik finansowy przedsiębiorstwa 	<ul style="list-style-type: none"> • wyznacza na prostych przykładach próg rentowności • omawia procedurę likwidacji działalności gospodarczej
15.	Księgowość przedsiębiorstwa	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcie „rachunkowość firmy” • wymienia podstawowe zasady księgowości • klasyfikuje i opisuje dowody księgowe 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia i omawia funkcje rachunkowości • wymienia podstawowe dokumenty księgowe firmy 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia konieczność prowadzenia rachunkowości w firmie • podaje różnice między księgowością pełną a księgowością uproszczoną 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia i omawia wady oraz zalety poszczególnych form opodatkowania przedsiębiorstwa podatkiem dochodowym • uzupełnia fakturę VAT na podstawie dostarczonych danych 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminu „kreatywna księgowość” oraz omawia przyczyny i konsekwencje tego zjawiska
16.	Marketing	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym jest marketing, oraz wymienia jego cele • wymienia rodzaje mediów reklamowych 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym jest promocja, oraz charakteryzuje jej narzędzia • wyjaśnia, czym jest reklama, oraz omawia cele działań reklamowych • wyjaśnia znaczenie terminu „marketing mix” oraz charakteryzuje jego elementy 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje pozytywne i negatywne przykłady wpływu reklamy na konsumentów 	<ul style="list-style-type: none"> • odczytuje informacje zawarte w reklamach, odróżniając je od elementów perswazyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia zjawisko kreowania marki firmy, uwzględniając znaczenie barw firmowych

17.	Etyka w pracy i w biznesie	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminu „etyka zawodowa” • definiuje pojęcie „mobbing” • wyjaśnia pojęcie „korupcja” 	<ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia zachowania etyczne i nieetyczne w wypadku pracodawcy i pracownika • wymienia działania etyczne i nieetyczne w biznesie • wymienia przejawy mobbingu, jego skutki oraz sposoby przeciwdziałania mobbingowi • identyfikuje rodzaje korupcji 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje reguły moralne i normy prawne jako elementy etycznego postępowania • wymienia zasady etycznego pracownika – kodeks etyczny • wymienia przyczyny i skutki oraz sposoby przeciwdziałania korupcji 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia, rozróżnia oraz charakteryzuje podstawowe wartości etyczne w biznesie • analizuje przebieg kariery zawodowej osoby, która – działając zgodnie z zasadami etyki – odniosła w życiu zawodowym sukces • dowodzi negatywnego wpływu szarej strefy na gospodarkę 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje przykładowy kodeks etyki zawodowej danej profesji (np. nauczyciela)
-----	----------------------------	---	--	--	--	---

18. Sprawdzian wiadomości z działu *Przedsiębiorstwo*

III. PRACA

19.	Rynek pracy	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcia: „praca”, „humanizacja pracy”, „aktywność zawodowa”, „współczynnik aktywności zawodowej”, „bezrobocie” • wyjaśnia, czym jest rynek pracy, i wymienia jego uczestników 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia pracę jako wartość • wymienia i omawia bodźce skłaniające człowieka do podejmowania pracy • wyjaśnia motywy aktywności zawodowej człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia skutki nadmiernego popytu na rynku pracy • wymienia i charakteryzuje przyczyny oraz konsekwencje zjawiska nierównowagi na rynku pracy 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje popyt na pracę i podaż pracy, uwzględniając czynniki wpływające na wielkość popytu i podaży pracy 	<ul style="list-style-type: none"> • oblicza na prostych przykładach współczynnik aktywności zawodowej
20.	Poszukiwanie pracy	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym jest aktywne poszukiwanie pracy • wyjaśnia, jak rozpoznać własne predyspozycje i możliwości zawodowe 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia i omawia sposoby poszukiwania pracy • wymienia zasady pisania CV i listu motywacyjnego 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega rozpoznanie rynku pracy (uwzględniające zawody deficytowe i nadwyżkowe-oraz najczęstsze oczekiwania pracodawców) • wymienia kompetencje miękkie, na które najczęściej zwracają uwagę pracodawcy • uzasadnia konieczność jednoczesnego korzystania z kilku metod szukania pracy 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia elementy dokumentów aplikacyjnych (CV, list motywacyjny) • analizuje własne możliwości znalezienia pracy na rynku lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim • tworzy dokumenty aplikacyjne dotyczące konkretnej oferty pracy 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia elementy jakie powinien zawierać dobrze przygotowany Europass
21.	Przygotowanie aplikacji – ćwiczenia.	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia elementy dokumentów aplikacyjnych (uwzględniając Europass) 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia najczęstsze błędy w CV i listach motywacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia wiarygodne oferty pracy 	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje oferty pracy, uwzględniając własne możliwości i predyspozycje • tworzy dokumenty aplikacyjne dotyczące konkretnej oferty pracy 	<ul style="list-style-type: none"> • wypełnia formularz Europass CV w języku polskim

22.	Rozmowa kwalifikacyjna	<ul style="list-style-type: none"> wymienia etapy procesu rekrutacji pracowników wyjaśnia znaczenie terminu „rozmowa kwalifikacyjna” 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie rozmowy kwalifikacyjnej w procesie rekrutacji wymienia zasady przygotowania się do rozmowy kwalifikacyjnej 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia zasady dobrego zaprezentowania się na rozmowie kwalifikacyjnej analizuje najczęściej zadawane pytania podczas rozmowy kwalifikacyjnej 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje różne formy komunikacji werbalnej i niewerbalnej w celu autoprezentacji oraz prezentacji własnego stanowiska 	<ul style="list-style-type: none"> uczestniczy w rozmowie kwalifikacyjnej w warunkach symulowanych
23.	Zatrudnienie	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie terminów: „kodeks pracy”, „stosunek pracy”, „świadczenie pracy”, „płaca” wymienia rodzaje umów o pracę wymienia umowy cywilnoprawne (umowę-zlecenie i umowę o dzieło) wymienia i omawia funkcje płacy wymienia instytucje w Polsce stojące na straży praw pracowniczych 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie Kodeksu pracy jako podstawowego aktu prawnego regulującego prawa i obowiązki pracowników oraz pracodawców wymienia formy rozwiązania umowy o pracę wymienia podstawowe prawa i obowiązki pracownika (w tym pracownika młodocianego) oraz pracodawcy wymienia i charakteryzuje rodzaje płacy (minimalna, netto, brutto) wymienia i charakteryzuje rodzaje systemów płac 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia i omawia podstawowe zasady prawa pracy analizuje formy wynagrodzenia wynikające z systemu płac, a następnie wskazuje wady i zalety każdej z nich z punktu widzenia pracownika oraz pracodawcy 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje i interpretuje szczegółowe zapisy prawa pracy analizuje formy zatrudnienia na podstawie umów cywilnoprawnych, a następnie wskazuje podstawowe cechy odróżniające je od umowy o pracę analizuje poszczególne rodzaje umów o pracę, a następnie wskazuje ich wady i zalety z punktu widzenia pracownika oraz pracodawcy oblicza płacę netto 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje odpowiednie przepisy Kodeksu pracy w zależności od sytuacji problemowej
24.	Bezrobocie	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia pojęcia: „bezrobocie”, „stopa bezrobocia”, „osoba bezrobotna”, „BAEL” 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia warunki, które trzeba spełnić, aby otrzymać status bezrobotnego charakteryzuje rodzaje bezrobocia 	<ul style="list-style-type: none"> identyfikuje rodzaje bezrobocia ze względu na przyczynę i formę występowania wymienia negatywne i pozytywne skutki bezrobocia wymienia i omawia sposoby walki z bezrobociem (pasywne i aktywne) 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia potrzebę aktywnej i efektywnej walki z bezrobociem oblicza stopę bezrobocia analizuje dane statystyczne dotyczące wielkości i struktury bezrobocia w Polsce formułuje wnioski na temat bezrobocia w województwie, w którym mieszka 	<ul style="list-style-type: none"> proponuje działania mające na celu ograniczenie bezrobocia w miejscu zamieszkania
25.	Sytuacja na rynku pracy w UE	<ul style="list-style-type: none"> wymienia swobody wspólnego rynku i charakteryzuje swobodę przepływu osób 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje stopę bezrobocia wg BAEL w krajach UE i wyciąga wnioski podaje nazwy krajów UE o najwyższym poziomie bezrobocia 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny migracji zarobkowych Polaków podaje nazwy państw będących głównym celem emigracji zarobkowej Polaków 	<ul style="list-style-type: none"> omawia zróżnicowanie warunków pracy i życia w UE (uwzględniając stopę bezrobocia i przeciętne roczne dochody) omawia znaczenie gwarancji jednakowych praw w krajach UE 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje możliwości zatrudnienia w krajach UE
26.	Sprawdzian wiadomości z działu <i>Praca</i>					

IV. WSPÓLPRACA MIĘDZYNARODOWA

27.	Współpraca gospodarcza Polski z zagranicą	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: „handel zagraniczny”, „eksport”, „import”, „bilans handlu zagranicznego” • wymienia bariery ograniczające handel zagraniczny 	<ul style="list-style-type: none"> • określa zakres współpracy międzynarodowej • wymienia nazwy państw o największym udziale w handlu zagranicznym (eksportcie i imporcie) 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia znaczenie handlu zagranicznego w gospodarce oraz wymienia korzyści wynikające z wymiany handlowej • podaje przykłady polskich „hitów eksportowych” 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia głównych partnerów handlowych Polski oraz omawia strukturę handlu zagranicznego i jego znaczenie dla naszego kraju • analizuje wpływ kursu walut na handel zagraniczny i gospodarkę 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia zjawisko protekcjonizmu państwowego
28.	Procesy globalizacji	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie „globalizacja” • wyjaśnia znaczenie terminu „globalista”, „antyglobalista”, „alterglobalista” 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia i charakteryzuje płaszczyzny globalizacji • wymienia korzyści i zagrożenia wynikające z globalizacji 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia rolę globalnych korporacji w rozwoju globalizacji • omawia korzyści i zagrożenia wynikające z globalizacji • wymienia i charakteryzuje pozytywne i negatywne skutki globalizacji na poszczególnych jej płaszczyznach 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia wpływ globalizacji na gospodarkę Polski • podaje przykłady oddziaływania globalizacji na poziom życia i model konsumpcji 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje różnicę między antyglobalistami a alterglobalistami
29.	Wpływ globalizacji na gospodarkę Polski.	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie „specjalna strefa ekonomiczna (SSE)” 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia główne centra gospodarcze i finansowe świata • wymienia korzyści z napływu inwestycji green-field 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie „inwestycje green-field” 	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje informacje o aktualnych tendencjach i zmianach w gospodarce świata i Polski • omawia znaczenie BiZ w rozwoju gospodarczym Polski 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia znaczenie BiZ w rozwoju gospodarczym wybranego województwa
30.	Powtórzenie wiadomości z działu <i>Współpraca międzynarodowa</i>					